

Wikipedia

Een korte inleiding

Iedereen betrekken bij vrije kennis

Wikipedia

De vrije encyclopedie

21e verjaardag op 15 januari 2022

Nederlandstalige Wikipedia 19 juni 2001

Een theoretisch onmogelijk project dat toch werkt

<https://wikipedia.be>

Waarom doen we het?

Idealisme en vrijwilligerswerk

- Vrije kennis
- Multicultureel
- Diversiteit
- De wereld verbeteren
- Vrije kennis is voor iedereen
  - WMBE: Iedereen betrekken bij vrije kennis
  - WMF: Stel je een wereld voor waarin elke persoon vrije toegang heeft tot alle kennis. Dat is waar wij aan werken.

Wikimedia

Jimmy Wales en Larry Sanger

Wikimedia Foundation opgericht in 2003

Wikimedia Nederland (WMNL) opgericht op 27 maart 2006

Wikimedia België (WMBE) opgericht op 27 september 2014

Fonds Vrienden van Wikimedia België opgericht op 1 december 2019

<https://wikimedia.be>

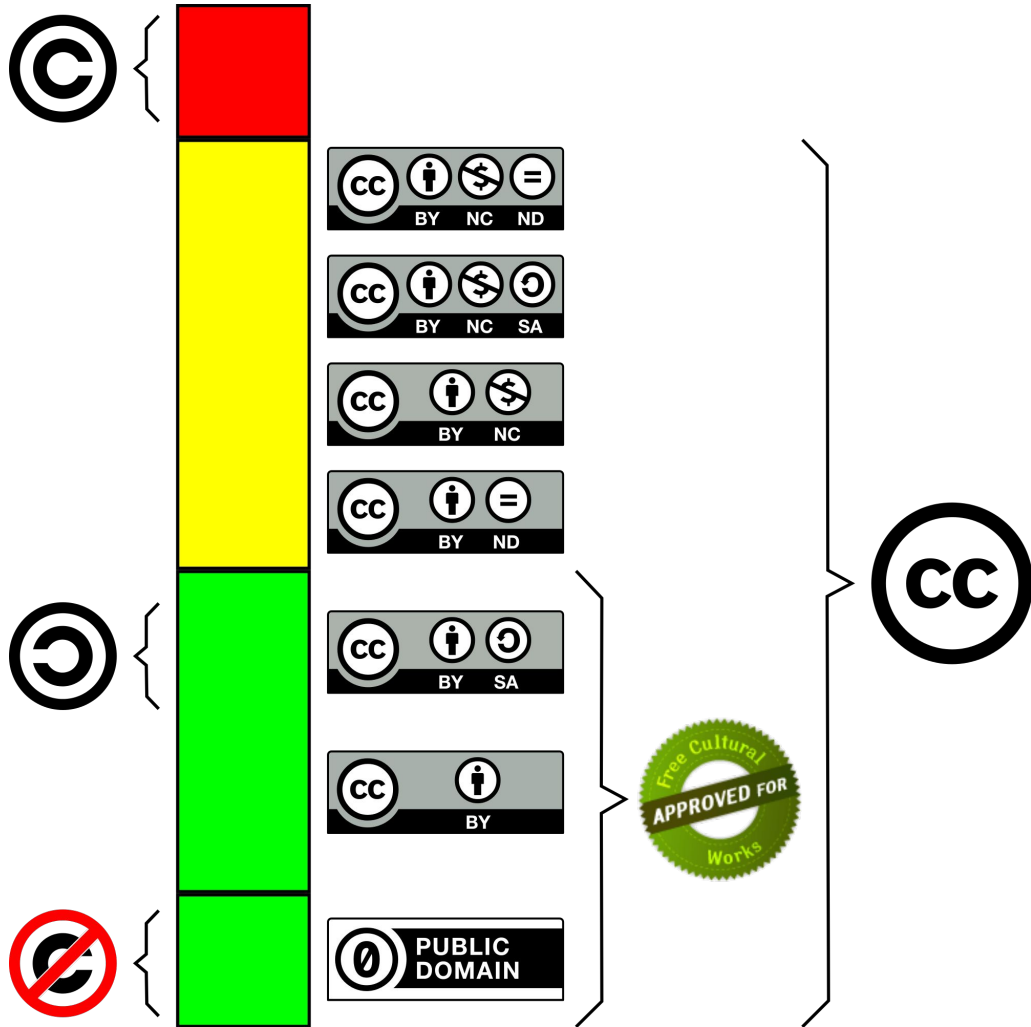
Je bent niet alleen

- De Wikimedia gemeenschap
- Wereldwijd zijn er 100000en vrijwilligers actief...
- Probleem van diversiteit (blank, man, goed opgeleid, westers, technisch)
- Ongeveer 50 per mio inwoners (slechts 15% vrouwen... zoals in IT)
- 1200 op de Nederlandstalige Wikipedia (3 edit per maand)
- 350 in Vlaanderen - 850 in Nederland
- Wikimedia België heeft 120 leden (4 op 5 is geen lid)
- Partners:
  - Open source ontwikkelaars (MediaWiki kan worden gebruikt door derden)
  - Andere landen, user groepen, hubs
  - Gelijkaardige verenigingen: Creative Commons, Open Knowledge, OpenStreetMap
  - GLAM: archieven, bibliotheken, erfgoedinstellingen, musea
  - Onderwijsinstellingen: universiteiten, hogescholen
  - Fonds Vrienden van Wikimedia België (Koning Boudewijnstichting)

Wikipedia Projecten

Beginnselen van Wikipedia

1. Wikipedia is een encyclopedie
  - Geen origineel onderzoek
  - Geen zelfpromotie
  - Relevantie
  - Referenties
2. Wikipedia heeft een neutraal standpunt
  - Alle meningen komen evenwichtig aan bod
3. Wikipedia bevat vrije inhoud CC BY-SA (tot 2009 GFDL)
  - Absoluut respect voor auteursrechten
4. Wikipedia heeft een gedragscode (conventies, afspraken)
5. Wikipedia heeft geen harde regels (flexibiliteit waar mogelijk)

Algemene kenmerken

- Reclamevrij
- Meertalig
- Gebouwd met open standaarden
- Bij voorkeur ingelogd zijn, maar dit is niet verplicht
- Iedereen doet wat men kan
- Leren van elkaar
- Samenwerken
- Respect (voor anderen/andere ideeën)
- Overleg, consensus (iedereen akkoord, verkiezingen)
- Het kan altijd beter
- Elkaar bedanken (stimuleert de motivatie)
- Moderatoren (kunnen artikelen verwijderen)
- Intermediair (Arbitragecommissie; edit wars, blockages)
- Onmiddellijke publicatie (behalve op wp.de)
- Alles is openbaar en kan door iedereen worden gewijzigd (ook anoniem)
  - Maar met respect voor de privacy

Aanleren van Wikipedia

- Het is een iteratief proces
- Je moet relatief veel kennen alvorens je echt kan schrijven
- Je leert altijd bij, je leert van voorbeelden, je leert van anderen
- Zoeken van goede artikelen
- Bekijk een goed voorbeeld
- Bekijk de code achter de tekst
- Heel veel documentatie beschikbaar

Soms moet je al iets kennen om iets nieuws te kunnen leren.

Je leert later een beter alternatief, eens je de basistechnieken onder de knie hebt.

Aandachtspunten

- Beschrijf de wereld (om je heen)
- Voeg alleen kennis toe die thuishoort in een encyclopedie
- Geen plagiaat: voeg alleen materiaal toe dat beschikbaar is onder een vrije licentie of beschrijf het met je eigen woorden
- Beschrijf deze kennis vanuit een neutraal standpunt
- Voeg referenties en bronvermelding toe waar de informatie van het artikel terug te vinden is
- Schrijf niet over de eigen organisatie en niet over jezelf, familielid of je baas
- Publiceer geen eigen onderzoek
- Beschrijf geen nieuwe theorieën, nieuwe inzichten of gedachten, geen eigen meningen
- Schrijf geen advertenties (blijf objectief en neutraal)
- Schrijven is schrappen (klare taal)

Privacy

Opletten met privacy en het beschrijven van levende personen:

- GDPR
  - privacy vervalt bij overlijden
    - geboortedatum (publiceer enkel het jaar)
    - woonplaats, functies (politici moeten dit kenbaar maken...)
- Recht op afbeelding
  - Iedereen moet toestemming geven voor het gebruik van hun afbeelding
    - Voor groepsfoto's ieder individu
    - Rechten worden overgeërfd bij overlijden (erfgenamen)
    - Je mag je eigen foto opladen
  - Geldt niet voor “publieke figuren” (politici, sportlui, zangers)

Technieken

- Bekijk vergelijkbare onderwerpen als voorbeeld
- Gebruik (sub)kopjes om een artikel te structureren
- Paragrafen, tabellen, lijsten
- Gebruik interne links (links van en naar andere artikelen op dezelfde Wikipedia)
  - Iedere taal staat op zichzelf -> geen links naar andere WP
- Geen externe links naar websites in de lopende tekst
- Gebruik geen kwalificaties (beste, meeste, etc.)
- Schrijf tijdloos (niet: “de vorige eeuw”, “de komende maand”, “recent”, “onlangs”)
- Voeg referenties en bronvermelding toe waar meer informatie terug te vinden is
- Voeg een foto of een infobox toe, b.v. {{Infobox auteur}}
- “Zie ook” en “Externe links”
- Categorieën + {{Commonscat}} + {{Bibliografische informatie}}
- Navigatie-box
- Vertalen van artikelen mag (dezelfde licentie, mits bronvermelding)

Gebruikersaccount

Bij jou thuis:

- <https://nl.wikipedia.org/> (home Wiki)
- Klik op account aanmaken
  - Kies een pseudoniem (geen instelling -> mag wel op Wikimedia Commons)
  - Let op: de username kan je in principe niet meer veranderen
  - Je kan je volledige naam later kenbaar maken met een “signature”
  - ... of op je gebruikerspagina (persoonlijke gebruikersruimte)
  - Kies een goed paswoord
  - en een e-mail adres
- Eerste keer inloggen (*session cookie* aanmaken -> ingelogd blijven op eigen laptop)
- e-mail adres bevestigen (mogelijkheid tot password reset)
- (globaal) Kies een GUI, taal, activeer Bètafuncties (elk apart)
- Uitbreidingen (gadgets en CSS)

Inloggen in een studentenstad lukt enkel met dezelfde browser voorzien van een session cookie (anti-vandalisme maatregel)

Voordelen van ingelogd te zijn

- Een eigen profiel hebben:
  - GUI, taal, Bètafuncties, uitbreidingen
  - Watch lists
    - Notificaties via e-mail
  - E-mail
    - e-mail sturen
    - e-mail ontvangen
    - e-mail adressen blijven privé behalve als je antwoordt
- Bijhouden wat je eigen bijdragen zijn
  - Wat heb ik gewijzigd?
  - Welke pagina's heb ik aangemaakt?
- Stemgerechtigd zijn (poging tot democratie)
- Eerste week zijn de gebruikersrechten minimaal
  - Automatisch rechten opbouwen via #edits
  - Extra rechten aanvragen

Een eerste artikel schrijven

Eerst zoeken of het al bestaat. Synoniemen? Werd het ooit verwijderd?

Vier verschillende manieren op het aan te pakken:

1. Beste manier:
  - a. Artikel offline voorbereiden in b.v. Google Docs of Word
  - b. Met referenties (lijst onderaan het document => niet inline)
  - c. Direct aanmaken via copy/paste in de hoofdnaamruimte wanneer klaar
  - d. Opletten met opmaak (beter plakken zonder opmaak)
2. Op wp.en - in de Draft namespace
3. Als een subpagina van je eigen gebruikersruimte:
  - a. Iteratief uitwerken
  - b. Wanneer klaar: hernoemen (redirect, geschiedenis behouden)
4. In uw kladblok:
  - a. Iteratief uitwerken
  - b. Wanneer klaar: kopiëren en plakken (wiki code => vermijd neveneffecten)
  - c. (geschiedenis niet meenemen)

Starten met schrijven

- Shakespeare is dead 23 en 24 februari 2022, Leuven
  - Schrijven over toneelschrijvers
- [https://w.wiki/4q\\$y](https://w.wiki/4q$y)
- Inloggen op Wikipedia (pseudoniem kiezen)
- Klikken op: Schrijfsessies -> Deelnemen
- Voeg je naam toe en nakijken via “Bewerkers”
- Lijst van gewenste artikelen
- Artikel starten
- Twee editors:
  - Visuele editor
  - Tag (tekst, code) editor
  - Plakken (twee manieren... met en zonder opmaak)
- Assistentie vragen

Lees meer

- [Vertalen van artikelen](#)
- [nl:Help:Help](#)
- [Test Wikipedia](#) (vrij experimenteren)
- [WDFIST](#) (foto's in Wikidata)
- [Wiki Loves Heritage](#)
- [Wikidata](#)

wikimedia.be

be.wikimedia.org

wikipedia.be

spatial.chat/s/WMBEchat

Twitter: @Wikimedia_BE (nl/en)

@WikimediaBE_fr (fr)

Facebook.com/WikimediaBelgium

info@wikimedia.be

Bronvermelding

Deze presentatie is beschikbaar onder CC BY-SA.

Wikimedia België logo; CC BY-SA; Wikimedia Foundation; https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wikimedia_Belgium.svg

Wikipedia logo; CC BY-SA; Wikimedia Foundation; <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wikipedia-logo-v2.svg>

Creative Commons-licenties; CC0; https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Creative_Commons_Semaforoa.svg

Approved for Free Cultural Works, CC BY; <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Approved-for-free-cultural-works.svg>

Wikimedia Foundation logo; CC BY-SA; Wikimedia Foundation; https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wikimedia_Foundation_RGB_logo_with_text.svg

Wikimedia-familie logo; CC BY-SA; Wikimedia Foundation; https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wikimedia_logo_family_complete-2021.svg

MediaWiki logo; CC BY-SA; Wikimedia Foundation; <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:MediaWiki-2020-logo.svg>

Wikidata logo; CC BY-SA; Wikimedia Foundation; <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wikidata-logo-en.svg>

Wikimedia Commons logo; CC BY-SA; Wikimedia Foundation; <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Commons-logo-en.png>

Wettelijke bepalingen

- Wikimedia België wil het gebruik van Wikipedia en aanverwante projecten stimuleren en ondersteunen
- De vereniging Wikimedia België deelt gelijkaardige doelstellingen met de Wikimedia Foundation en andere Wikimedia-organisaties, echter zonder hiermee een statutaire band te hebben
- Wikimedia België is niet verantwoordelijk voor de inhoud van Wikipedia en aanverwante projecten
- De Wikimedia logo's zijn eigendom van de Wikimedia Foundation